

Onderwerp: Raadsvoorstel actualisatie strategische visie Beekdaelen 'leven en werken in het landschap'.

Vergaderdatum:	2 juli 2024	Registratienr:	Z/23/190605 366582
Portefeuillehouder:	Burgemeester E. Geurts	Steller:	Paul Heuvels

Aan de Raad

Voorstel:

1. In te stemmen met de geactualiseerde strategische visie Beekdaelen 'Leven en werken in het landschap - 2040' waarin de 4 gekozen pijlers de volgende hoofdelementen bevatten:
 - Excellent wonen en vitale kernen: aandacht voor alle doelgroepen met speciale aandacht voor jonge gezinnen, actief gemeenschapsleven met passend voorzieningenniveau, dekkend verkeersnetwerk, gezondheid en veiligheid staan voorop.
 - Landschappelijke ontwikkeling: behoud van onze identiteit zijnde landelijk gebied, klimaatbestendige inrichting, transitie landelijk gebied en extensieve recreatie.
 - Duurzame economische ontwikkeling: samenwerking met omringende campussen, aandacht voor MKB Beekdaelen, innovatieve (euregionale) energieontwikkelingen en focus op arbeidsparticipatie.
 - Een nieuwe relatie tussen gemeenschap en gemeente: vertrouwen geven, informele aanpak, wendbare dienstverlening en 360 graden oriëntatie in samenwerking met partners.

Inleiding:

In 2017 hebben de colleges en raden van de drie rechtsvoorgangers van Beekdaelen (Onderbanken, Nuth en Schinnen) de strategische visie 'leven en werken in het landschap' vastgesteld. Het document bevat vier ontwikkellijnen (pijlers), waarin de nieuwe gemeente zich -gelet op haar profiel- het beste zou kunnen door ontwikkelen.

Op 4 oktober 2022 heeft u ingestemd met het proces rondom het actualiseren van de strategische toekomstvisie 'leven en werken in het landschap' en heeft u het college de opdracht gegeven om hiermee aan de slag te gaan. De stappen in het proces zijn als volgt:

Fase I (oktober 2022 – mei 2023) Inventariseren

Fase II (juni 2023 – januari 2024) Verbinden

Fase III (februari 2024 – juni 2024) Vertalen

Tijdens fase I heeft de inventarisatie plaatsgevonden, waarin doelen, ambities en ontwikkelingen binnen de gemeente Beekdaelen zijn onderzocht. Er is onder meer gebruik gemaakt van enerzijds documenten die zijn opgesteld met opbrengsten 2

vanuit de samenleving, externe adviseurs en professionals binnen de eigen organisatie en anderzijds documenten, die een landelijke/provinciale koers bevatten. Op 26 september 2023 bent u met een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de bevindingen uit fase I.

Tijdens fase II hebben wij de verbindingen aangebracht met de lopende landelijke en regionale trajecten zoals de agenda Zuid-Limburg, panorama Zuid-Limburg en het ontwikkelperspectief Novex. Daarnaast hebben twee raadsessies op 9 januari 2024 en 7 februari 2024 plaatsgevonden. Op 27 februari jl. hebben wij u met een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de belangrijkste conclusies uit deze twee bijeenkomsten en daarnaast hebben wij u in bijeenkomsten geïnformeerd over de verbindingen tussen de landelijke/provinciale ontwikkelingen en de betekenis hiervan voor Beekdaelen.

Tijdens fase III hebben wij vervolgens een vertaalslag gemaakt en conform het vastgestelde procesplan leggen wij u nu het concept van de geactualiseerde toekomstvisie 'leven en werken in het landschap' voor ter instemming.

Aan welke global goals draagt dit voorstel bij?

Het opstellen van een strategische visie draagt indirect bij aan de global goals en vormt de basis voor ons handelen in specifieke beleidsuitwerking en dossiers, voortvloeiend uit deze strategische visie.

Argumenten:

1.1 Actualisatie

Actualisatie van de strategische visie is om -met name- de volgende redenen opportuun:

- In het coalitieprogramma 2022-2026 'Ons thuis, ons Beekdaelen' staat het opstellen van een strategische visie Beekdaelen 2023-2032 opgenomen. Uw Raad heeft per raadsbesluit van 4 oktober 2022 besloten om de huidige visie te actualiseren.
- Een actualisatie is noodzakelijk, omdat de wereld van nu niet meer hetzelfde is als de wereld van 2017. Naast actuele trends en ontwikkelingen is het ook van belang om vergezichten te schetsen, waar onze gemeente zich in haar beleid op kan richten.
- De vele en grote opgaven waar onze huidige maatschappij mee geconfronteerd wordt, hebben een grote impact op onze inwoners en de beschikbare ruimte. Steeds meer wordt duidelijk dat niet alles zomaar kan. Er zullen keuzes gemaakt moeten worden. Een strategische visie geeft richting aan deze te maken keuzen.

1.2 Hoofdelementen

Een vooruitstrevende gemeente wil eigenlijk alles oppakken en alles maakbaar maken. Door de schaa sprong van 3 kleinere gemeenten naar de middelgrote gemeente Beekdaelen is het reeds mogelijk gemaakt om grotere ambities te verwezenlijken en een stem te hebben in de discussies bij de grote maatschappelijke opgaven in Zuid-Limburg. Beekdaelen dient echter ook keuzes te maken, waarop nu wegen naar de toekomst ingeslagen dienen te worden. Beekdaelen is de groene landelijke gemeente in het midden van Zuid-Limburg, waarin inwoners -verspreid over authentieke dorpskernen en gehuchten- wonen in een natuurrijke omgeving in een goede gezondheid.

2.1. Bevoegdheid raad

Naast het vertegenwoordigen van de bevolking en het controleren van het college heeft uw raad ook de taak om de hoofdlijnen van het beleid van de gemeente vast te stellen. Gelet hierop ligt de geactualiseerde versie van de strategische visie 'leven en werken in het landschap' aan u voor. Bij het vaststellen van het procesvoorstel in 2022 is destijds uitgegaan van een periode van 2023-2032. We zien dat 2032 bij wijze van spreken al overmorgen is en stellen derhalve voor de periode te wijzigen naar 2040; in lijn met andere (regionale-) visiedocumenten. Dit is overigens een semantische discussie: het gaat om een toekomstvisie. De gebeurtenissen in de wereld -waar wij slechts een marginale invloed op uitoefenen- zullen uitwijzen wanneer een visie (weer) bijgesteld dient te worden.

Kanttekeningen en risico's:

De wereld blijft continu in beweging door transformaties en gebeurtenissen zoals klimaatverandering, opeenvolging van diverse (globale en nationale) crisissen, de mogelijkheden van technologie, demografische ontwikkelingen en economische/politieke machtsverschuivingen. Dit zorgt ervoor dat overheden, organisaties en burgers worstelen met de vraag hoe ze wendbaar kunnen blijven inspelen op deze ontwikkelingen en de gevolgen daarvan. Covid-19, de ontwikkelingen in (de opvang van inwoners uit) Oekraïne, de druk op de asielketen, de conflicten in het Midden-Oosten, het tekort aan stroomvoorziening, de stikstofdiscussie en de overstromingen in Limburg hebben deze trends opnieuw zichtbaar gemaakt en tegelijkertijd verder verscherpt. Daarnaast is het hoofdlijnenakkoord tussen de fracties van PVV, VVD, NSC en BBB gepresenteerd; hoe dit gaat uitpakken voor de gemeenten is op dit moment nog niet helder.

Niets doen is geen optie; regeren (besturen van Beekdaelen) is vooruitzien. Hoe levendiger en enthousiaster de strategische visie wordt gevisualiseerd, hoe groter de kans van slagen. Gelet hierop nemen we met de kennis van nu en met alle beperkingen van dien om in de toekomst te kijken stelling in hoe wij Beekdaelen in 2040 zien.

Financiën:

Er zijn geen directe financiële consequenties verbonden aan dit voorstel. Het vaststellen van een strategische visie heeft wel invloed op de toekomstige (beleids-) keuzes binnen de gemeente en op die manier ook financiële consequenties.

Vervolgtraject en verantwoording:

Indien uw raad de strategische visie 'leven en werken in het landschap in 2040' vaststelt dan is dit document de leidraad voor alle verdere beleidskaders en uitvoeringsprogramma van Beekdaelen.

De strategische visie is een visie op hoofdlijnen en schetst de grote contouren voor de toekomst. Alle andere plannen worden hiervan afgeleid en zullen invulling en inkleuring geven aan de grote contouren uit de visie. Dit geldt bijvoorbeeld voor zowel de omgevingsvisie (welke in het najaar aan u wordt aangeboden) als de nieuwe uitgangspunten voor het sociaal domein.

Communicatie:

In de afgelopen periode zijn inwoners van Beekdaelen meermalen betrokken bij beleidsvorming of in staat gesteld hun visie te geven op diverse onderwerpen. Als voorbeeld noemen wij:

- de partners, die door de externe visitatiecommissie bij de afronding van het meerjarig onderzoek naar de effecten van de herindeling van Beekdaelen, bevraagd zijn;
- de enquête welke uitgezet is in het kader van het nieuwe communicatiebeleid;
- de vele gesprekken die plaatsvinden in het kader van het accommodatiebeleid;
- de campagne #Vertel!, die gericht is op jongeren in Beekdaelen tussen de 12 en 27 jaar. Het doel van de campagne is om jongeren zélf te laten vertellen wat zij nodig hebben om gezond en gelukkig te kunnen leven en opgroeien in Beekdaelen;
- de uitgebreide visitatieronde in het kader van het opstellen van de nieuwe omgevingsvisie;
- de start van de bijeenkomsten in de gemeente Beekdaelen onder de noemer 'B(l)oeiende dagen van Beekdaelen', waar inwoners terecht kunnen met hun vragen over zorg en welzijn voor zichzelf of een ander; en
- de vele enquêtes zoals bij de WMO/Jeugd en dienstverlening.

Het mag duidelijk zijn dat bovenstaande opsomming slechts een greep is van de activiteiten die hebben plaatsgevonden om het gesprek met onze inwoners aan te gaan. Ook hebben wij stappen gezet op het gebied van de burgerparticipatie, zoals bijvoorbeeld het Adviesorgaan Sociaal Domein, de dorpscoördinatoren, de Burgerinitiatieftafel, de werkgroep eenzaamheid, de duurzaamheidstafel en de energiecoöperatie. Dagelijks hebben onze medewerkers zoals consulenten Wmo en Jeugd, de medewerkers van het KCC, de buitendienst, de project- en beleidsmedewerkers en onze BOA's contact met inwoners. Binnen alle geledingen van onze organisatie (burgemeester, wethouders en organisatie) wordt het contact met de inwoners intensief opgezocht en verbindingen gemaakt. Inmiddels hebben wij ook het uitdaagrecht in Beekdaelen omarmd. De signalen die wij uit onze contacten ontvangen proberen wij zoveel mogelijk mee te nemen in onze beleidsvorming en -uitvoering en ook dat doen we gestructureerd en transparant volgens de in 2023 vastgestelde participatie verordening.

Daarnaast heeft begin 2024 een tweetal bijeenkomsten/inspiratiesessies met uw raad plaatsgevonden, waarbij de CEO van Brightlands Heerlen en een docent van de Universiteit Maastricht ons meegenomen hebben in actuele thema's zoals het stimuleren van innovatie en de relatie tussen burger en overheid.

In april 2024 hebben wij in onze digitale nieuwsbrief en op de website van onze gemeente aandacht besteed aan de actualisatie van de strategische visie. Dit heeft geleid tot een actie van ZoNieuws, waarbij spontaan mensen geïnterviewd zijn. In antwoord op de vraag gaven inwoners van Beekdaelen onder meer aan wonen, veiligheid, voorkomen van wateroverlast en een bereikbare overheid belangrijk te vinden.

Bij vaststelling van de geactualiseerde strategische visie zal de communicatie als volgt plaatsvinden:

- Intern: nieuwsbericht op OnderOns, uploaden document, afdelingsoverleggen, artikel in 't Benkske en visuele weergave op centrale plekken in de gemeentehuizen Nuth/Schinnen.

- Extern: website gemeente Beekdaelen (onder actueel en uploaden document), bericht op LinkedIn, delen met stakeholders/netwerkpartners en publicatie in digitale nieuwsbrief Beekdaelen.

Bijlage:

Raadsbesluit

Concept Strategische visie 'leven en werken in het landschap in 2040'.

Ter inzage gelegd:

- Procesvoorstel actualiseren strategische toekomstvisie Beekdaelen 2032-2032 – oktober 2022
- Geraadpleegde documenten bij actualisatie strategische visie Beekdaelen – september 2023
- Raadsinformatiebrief 'actualisatie strategische visie'- najaar 2023
- Raadsinformatiebrief 'actualisatie strategische visie' - voorjaar 2024

Burgemeester en wethouders van Beekdaelen,

De secretaris,

De burgemeester,

Mevr. Mr. S.M.J. Troisfontaine

Dhr. ing. E. Geurts